

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

Zawierzytelniiony dotąd na król. pruskim dworze poseł elektora heskiego, rzeczywisty tajny radzca legacyi Krzysztof Henryk Wilhelm de Steuber, komandor orderu domowego elektora heskiego, złotego lwa, jako nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister elektora heskiego na tutejszym dworze miał zaszczyt zeszlęj środy, dnia 15. maja b. r., na prywatném posłuchaniu wręczyć N. Cesarzowi Jmci list swój wierzytelny.

N. Pau, najwyższém postanowieniem swoim z dnia 17. maja r. b., wydaném do najwyższego kancelerza hr. Mittrowskiego, raczył najtłaskawiej mianować Maurycego hrabiego Deym nadliczbowym, bezpłatnym komissarzem cyrkulowym w Galicyi.

We czwartek, dnia 23go bież. mies. wyjechali NN. Cesarstwo Ich Mość z cesarskiego zamku, i bawić będą w Laxenburgu.

N. młodszy Król Węgierski ze swoją dostojną małżonką wyjechał tamże był już we wtorek dnia 21. t. m.

Morawija i Szląsk.

Gazeta Bryńska pisze pod dniem 21. maja: W dniu 15. b. m. obchodziło c. k. morawsko-szląskie towarzystwo rolnicze, historyi naturalnej i jeografii, na swoim doroczném główném zgromadzeniu, wiekopomne święto: uroczyste odsłonięcie marmurowego popiersia N. Pana, w wielkiej sali muzeum Franciszka postanowionego, które Césarz Jmć najtłaskawiej temu towarzystwu raczył darować. Po tej uroczystości zajęło się Zgromadzenie zwyczajnemi dorocznemi pracami, poczem rozeszło się na chwilę, a potem zebrało się znowu o godzinie 3ciej na ucztę, którą zaszczycił obecnością swoją gubernator krajowy i kurator, a podczas której spełniano toasty z największym uniesieniem i gorącemi życzeniami za pomyślność i zdrowie NN. Cesarza i Cesarzowej, młodszego Króla i Królowej Węgierskiej, tudzież całego najjaśniejszego domu cesarskiego. — Popiersie N. Pana w wielkości naturalnej jest z białego tyrolskiego marmuru, w stylu starożytnym, osło-

nione płaszczem i koroną laurową. Gzysmy podstawy są podobnie z białego marmuru, otoczone suto delikatnemi wypukłemi ornamentami podług wzorów greckich. Podstawa, jędro i plinty są z morawskiego fioletowo-czerwonego kamienia: lepidolith. Projekt do podstawy zrobił kanclerz towarzystwa, c. k. morawsko-szląski dyrektor budowniczy Braumüller, wykonał go zaś przedziwnie Jan Schaller, c. k. professor rzeźbiarstwa w akademii wiedeńskiej sztuk nado-
bnych.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rosyja.

Tygodnik petersburski z dnia 2. (14.) maja zawiera następujące rozkazy cesarskie, oznajmione rządzącemu senatowi:

1) Przez ministra sprawiedliwości, 10. kwietnia. N. cesarz jmc dozwolewszy pp. feldmarszałkowi księciu Warszawskiemu, hrabi Paszkiewiczowi-Erywańskiemu, i wice-kanclerzowi, hr. Nesselrode przyjąć i nosić nadany im w roku 1828 od n. szacha perskiego order lwa i słońca pierwszego stopnia, z prawem przechodzenia tej ozdoby na potomstwo płci męskiej, dnia 7. kwietnia raczył zatwierdzić takowe prawo.

2) Przez zarządzającego ministerstwem oświecenia: Otrzymują uwolnienia, na własne prośby, 10. kwietnia: Zostający przy wileńskim Komitecie cenzury, do ksiąg hebrajskich, Neumann, i 14. tegoż miesiąca: cenzorowie petersburskiego komitetu cenzury, professorowie tutejszego uniwersytetu: radzca stanu Butyrski i radzca kolegijalny Sękowski; na miejsce tych dwóch ostatnich mianowani: professor radzca stanu Charmoy i adjunkt professor Nikitenko.

Portugalija.

Piszą z Oporto: Interesa pieniężne między admirałem Sartorius a rządem Dom Pedra niezadają się być całkiem załatwione, ponieważ admirał żąda jeszcze 12000 f. s. i zagraża powróceniem do Vigo pod pozorem złego powietrza. Dom Pedro zmienił swoich ministrów w skutek odkrycia zabiegów przeciw marszałkowi Solignac, w których niektórzy członkowie gabinetu mieli udział. Marszałek bowiem od-

krył, że go własny sekretarz zdradził, i papier jego wydał ministrowi sprawiedliwości, Antoniemu Magalhaens, który od początku nie był marszałkowi przychylny i mniemał, że Solignac poświęci interesa Donny Maryi interesom Francji i Anglii. Marszałek prosił natychmiast o uwolnienie, jeżeli nie otrzyma zadość uczynienia. Dom Pedro wołał raczej oddalić swoich ministrów, niżeli marszałka, i przesłał doń własnoręczny list.

Hiszpanija.

Nakazany przed niejakim czasem nabór do wojska odbywa się dosyć spokojnie na wielu punktach półwyspu, tylko niektórzy ochotnicy królewscy wzbraniali się mieć udział. Władze w Badajoz są w wielkim kłopotcie przy wykonaniu surowych rozkazów rządu względem kwarentanny dla osób z Portugalii przybywających. Liczba emigrantów portugalskich jest znaczna, i trudno jest względy i pomoc, których ci nie szczęśliwi wzywają, pogodzić z potrzebną ostrożnością, iżby nie dopuścić cholery do naszej ojczyzny.

Wielka Brytania i Irlandyja.

W dniu 9. maja o godzinie 1. z południa powrócił król junc z Windsoru do miasta. W godzinę potem były pokoje. Książę Orleański był królowi przez wicehrabię Palmerston i księcia Talleyranda przedstawiony. W jego orszaku znajdowali się generał Baudrand i książę Valençay. Książę Orleański przybył w królewskich powozach. Książę Brunszwicki, dawniej królowi prezentowany, wiał u monarchy posłuchanie. Poczém przedstawił królowi poseł pruski, baron Bülow, pruskiego szambelana, hr. Pourtales. Pomiędzy osobami, które królowi na pokojach były przedstawione, był także i p. Tomasz Attwood, znany członek parlamentu z Birmingham. Później dał król kawalerom orderu ostu wielki obiad.

Gdy książę Orleański jechał w powozie królewskim do pałacu, spadł jeden z forysiów z konia i złamał sobie nogę. Książę dopóty się nie oddalił, dopóki nie przybył lekarz, a gdy się dowiedział, że ten człowiek ma liczną rodzinę, postąpił mu przez hr. Albemarle 100 f. s.

Pomiędzy osobami, które w dniu 9. księciu Orleańskiemu złożyły uniżoność, uważano księcia Bedford, marg. Ailesbury, hrabiów Shrewsbury i Lichfield, sir Herberta Tajlor, wicehr. Sandon, lorda Brabazon, hr. Damiskiold, księcia Gordon, sir E. Codrington, pułkownika Seymour, sir Francis Burdett, hr. Funchal itd.

Wieczorem był książę na wielkim obiedzie u księżnej Kent.

Wybór członka parlamentowego z Westminster zwraca powszechną uwagę. W dniu 9. z południa o godzinie 4. były głosy w sposobie następującym podzielone: Za pułkownikiem Evans (radykalistą) było 1084 głosów, za sir J. E. Hobhouse (whigiem) 817, za p. Escott (torysem) 501, dnia 10. o god. 4. z południa miał pierwszy 1996 głosów, drugi 1830, a trzeci 710, a zatem pułkownik Evans został większością 170 głosów obrany.

Wybór pułkownika Evans do parlamentu, mówią gazety londyńskie, rozstrzygnięty więkzością 188 głosów, sprawił mocne wrażenie, ponieważ pułkownik znany jest jako zaciekle radykalista. Jego radykalizm tak dalece sięga, że mężowie, jak Sir Francis Burdett, oświadczyli, że wystąpią z parlamentu skoro pułkownik będzie obrany.

Podług *Times*, mówią o zniweczeniu wyborów z powodu uchybienia w formie, i ten dziennik spodziewa się, że natenczas mieszkańcy westminsterscy będą rozstropniejsi w wyborze i wyjdą z chwilowego obłąkania i obojętności.

Podług *Morning Herald*, ofiarowano opróżnione miejsce podsekretarza stanu dla Irlandyji starszemu p. Abercrombie, lecz ten nie przyjął tego miejsca.

Na posiedzeniu izby wyższej w d. 30. kwietnia przełożył hr. Fitzwilliam petycję o zmianę praw zbożowych, i opierał na nich kilka rezolucyj; wszelako narady nad takowemi na przedstawienie lorda Greya odłożył do dni 14. Głównym celem tych rezolucyj, w liczbie 14, jest, zaprowadzić jednakowe stałe clo, miasto teraznijszego, które się podług cen zboża w Anglii zmienia.

Na posiedzeniu izby niższej w dniu 3. maja odłożył p. Hume swój zapowiedziany wniosek względem spraw tureckich na dzień 6. t. m. Lord Althorp zapewnił go, iż sekretarz do spraw zewnętrznych tak jest słaby, iż nie byłby w stanie mówić pięć minut. Poczém wniósł pan Cobbet swoją mocyją o opłacie od ciepła i aukcyj, i odczytał niektóre rezolucyje, utrzymujące, że te opłaty z nierównie wielkim ciężarem uciskają klasy ubogich, i że w sposobie rozkładania ciężarów, widać usiłowanie, bronić interesów bogatych posiadaczy gruntów i ciężar na uboższych zwałać. W końcu wniósł na rezolucyje, przez któreby się izba zobowiązała, uczynić także odmiany w pomienionych ustawach, aby parowie, baroneci i inni wielcy właściciele gruntów płacili stosunkowo do swoich

majątków tyle od stępla i przy aukcyi, ile klasa przemysłowa płaci. Pan Spring Rice odrzekł i twierdził, że większa część jego podań jest mylna, wyjęta z pisma pełnego błędów, i wyrachowanego na omamienie ludu. Rozbięrał każde pojedyncze podanie dla okazania, iż ustawy dalekie są od tego, aby uciskały klasę pracownicą, i raczej w niektórych przypadkach uwalniają ubogich od tych podatków, i że główny ciężar spada na bogatych. Znajdują się niekóre odstępstwa od prawidła w tym systemacie, lecz rząd postanowił temu niebawem zaradzić, lecz, aby szlachta nie miała należytego udziału w wieżarach, jest zupełnie rzeczą mylną. PP. Hume i O'Connell popierali te rezolucyje. PP. M. Attwood, Ward i Leonard mówili przeciw temu, i upadły też 26 głosami przeciw 250. Izba zamieniła się potem w wydział względem budżetu wojskowego, w którym p. Ellice wniósł, aby zezwolono na 3,168,216 f. s. dla wojska lądowego. Pan Hume żądał zmniejszenia 2,888,772 f. s., ponieważ większa jest liczba wojska, niżeli potrzeba; lecz przy głosowaniu miał za swoją mocyją tylko 70 głosów przeciw 238. Na wniosek lorda Ebringtona złożono komisyją, aby rozpoznać stan garnizonów, żołd i uboczne dochody wszystkich generałów i oficerów sztabowych w Anglii i w osadach, dochody oficerów morskich, którzy są wice-, lub kontr-admirałami, jakoteż generałów i pułkowników żołnierzy morskich, i zdać sprawę, czyli i jakie redukcye lub odmiany mogą być przedsięwzięte bez uczynienia szkody w służbie i słusznemu wynagrodzeniu usług. Na wniosek lorda Althorp ustanowiono dwa komitety, jeden dla rozpoznania terażniejszego stanu rolnictwa i rolników w królestwach połączonych, a drugi, aby przedsięwziąć badania o terażniejszym stanie rękodzielni, handlu i żegluga. Lord Althorp uczynił przytém uwagę, że przy wyznaczeniu tych komitetów skłonił się do powszechnych życzeń izby, lecz sam nie może mieć bardzo wielkich nadziei, aby te śledztwa doprowadziły do praktycznej ulgi. Izba odczytała się do dnia 6. t. m.

List z Londynu z d. 10. maja donosi: »Dzisiaj rano okazał się najwyższy stopień wzburzenia w City, aby się dowiedzieć o postanowieniu ministrów względem spraw zachodnio-indyjskich; ciekawość zdawała się wszystkie obejmować klasy; bo chociaż w tej mierze tylko kupcy zachodnio-indyjscy są interesowani, wszelako wszyscy kupcy i fabrykanci uważają ten przedmiot ze stanowiska swoich ogólnych związków z handlem kraju; przyjaciele zupełnego zniesienia niewoli mieli wyższy filantropiczny in-

teres, i wszyscy oczekiwali z ciekawością na przyręczone dzisiaj postanowienie. Plan, jaki ministrowie chcą przelożyć parlamentowi, był już w treści wiadomy w Londynie. Jak dalece, czyni uwagę pismo londyńskie, uważaliśmy skutki na umysłach, sądzimy, że plan rządu nie zaspokoił ani osadników, ani emancypistów. Pierwsi oświadczają, iż nie jest do wykonania, a ostatni mówią, iż nie wypełnia zamiaru, jaki mają na widoku: mianowicie niezwłoczne zniesienie niewoli. Artykuł projektu, proponujący, aby zachodnio-indyjskim właścicielom niewolników zaliczyć na pożyczkę 15 mil. fs., jakoteż wpływ takiego środka na operacje targów pieniężnych już był rozmaicie rozbięrały. Najpierw rozeszła się wieść, że rząd chce zaciągnąć pożyczkę na powyższą ilość, i pieniądze odda osadnikom jako wynagrodzenie *bona fide*, poczem spadły papiery, lecz podniosły się znowu, gdy się dowiedziano, że pieniądze te będą osadnikom tylko wypożyczono, chociaż każdy oswojony z przedmiotem czuł dobrze, jak trudno przy terażniejszym stanie rzeczy zachodnio-indyjskich majątków wynalźć dostateczne bezpieczeństwo na tak znaczny forsus. Pytanie więc względem części finansowej podlegać będzie wielu trudnościom. Może, co się dotyczy innych części planu, zmieni się pierwsze wrażenie; atoli jakeśmy rzekli, niezaspokoił tenże żądnej z klas w tej mierze interesowanych. — Oto są bliższe szczegóły planu: 1) Niewolnik może sobie rościć prawo, być jako robotnik zapisany, pod następującemi warunkami: Za żywność, odzież, i stosownie do prawnego dotąd istniejącego zezwolenia poświęca dla pana $\frac{3}{4}$ swojego czasu, przyczem zostawiona mu jest wolność, oznaczyć kontraktem, czyli te $\frac{3}{4}$ czasu mają być $\frac{3}{3}$ tygodnia lub $\frac{3}{4}$ dnia. 2) Może także, jeżeli chce, miasto żywności i odzienia żądać tygodniowej płacy, której ilość będzie przez urzędników z uwagą na cenę prawnego ustrzymania wymierzona. Na prawo żądać od swojego pana za pozostałą mu $\frac{1}{4}$ czasu zatrudnienia ustanowionej płacy; — lecz tego czasu może gdzie indziej użyć. — 3) Pan ustanawia cenę dla robotnika, gdy ten wstępuje w obowiązek. Zapłata, którą pan niewolnikowi daje za jego wolny czas, powinna stać w takim stosunku do jego wartości, aby Neger jako zapłatę za czwartą część swojego czasu $\frac{1}{12}$ rocznie swojej wartości pobierał. 4) Wolno mu nabyć swojej wolności za cenę przez swojego pana ustanowioną. 5) Neger powinien półrocznie oddawać część swojego myta urzędnikowi mianowanemu przez króla. 6) W przypadku, gdyby na Negrze była zaległość, powinien za niego

pan zapłacić. Aby sobie to pan pozyskał, może w przyszłym półroczu żądać od Negra bezpłatnie odpowiedniej ilości roboty. 7.) Te półroczne wypłaty służyć będą do zaspokojenia pożyczki dla osadników zaciągniętej. 8.) Każdy Negro po wypłaceniu ustanowionej przez pana ceny jest zupełnie wolny. Może sobie summy od kogobądź pożyczyć, i za to prawnie sporządzonym kontraktem może się najać do roboty. 9.) Właścicielom zachodnio-indyjskich posiadłości dana będzie pożyczka 15 mil. fs. pod tym bezpieczeństwem, jakie lordowie urzędu skarbowego za najpewniejsze osadzą. 10.) Pożyczka ta rozdana będzie po między osadników w stosunku liczby ich niewolników i ilości ich wywozu. 11.) Wszystkie dzieci, które w czasie, gdy ten akt przechodzi, nie mają jeszcze lat 6, powinne być wolne i przez swoich rodziców utrzymywane. 12.) Jeżeli to utrzymanie nie jest podobne, będą panom do roboty wynajmowane — chłopcy do 24 roku, dziewczęta do 20; podówczas są oni i ich dzieci wolne. 13.) Akt ten nie ma króla wstrzymywać od potwierdzenia rozporządzeń ustawodawstwa osadniczego, wyrachowanego ku wspieraniu zarobkowości i zapobieganiu próżniactwu. 14.) Na zażeczenie miejscowego ustawodawstwa będzie król gotów wezwać parlament, aby tylko z dochodów tego kraju zezwalał na potrzebne summy na utrzymanie sprawiedliwości, skutecznej polityki, i na ogólny systemat religijny i wychowania.

Francyja.

Moniteur z d. 14. maja udziela protokół, spisany przy rozwiązaniu księżnej Berry, i wyimek ze spisu urodzonych miasta Blaye, w departamencie Girondy. Ostatni brzmi w sposobie następującym:

Dzisiaj, d. 10. maja 1833, w południe, my Andrzej Wiktor Merlet, burmistrz miasta Blaye, przelożony stanu cywilnego, wezwani przez generała Bugeaud, członka izby deputowanych, marszałka polnego, komendanta Blaye, udaliśmy się do zamku, i zostaliśmy wprowadzeni do sypialnego pokoju jej królewiczowskiej mci Maryi Karoliny, księżniczki obojój Sycylii, księżnej Berry, w którym znajdował się doktor medycyny Ludwik Karol Deneux, były profesor kliniki położniczej, przy paryzkim fakultecie medycyny, były adjunkt nadlekarz domu położniczego w Maternike w Paryżu, honorowy członek król. akademii medycyny, towarzystwa medycznego tegoż miasta i t. d.; zwyczajny akuszer księżnej Berry, kawaler król. orderu S. Michała, orderu legii honorowej, i sycylijskiego

orderu Konstantyna i t. d., 65 lat mający, a osiadły w Paryżu przy ulicy Saint Guillaume nr. 36, w dziesiątej dzielnicy miasta, nateraz w zamku Blaye, który nam przedstawił nowonarodzone dziecię, płci żeńskiej, i oświadczył nam w obec księżnej Berry i przy jej łóżku, »że jej król. mość, Maryja Karolina księżna Berry, jako małżonka prawego związku z hr. Hektorem Luchesi-Palli, z domu książęcego Campo Franco, szambelanem króla Obojój Sycylii, mieszkającym w Palermo, nie obecnym, dzisiaj rano o godz. 3ciej minut 20 powiła dziecię, któremu дано na imię Anna Maryja Rozalija.

Po tym oświadczeniu, głośno odczytaném, potwierdziła takowe księżna Berry z zapewnieniem, że jest rzetelne, i że istotnie chce, aby dziecięciu jej dane były imiona Anna Maryja Rozalija.

Rzeczono oświadczenie, przedstawienie i sprawdzenie zaszło w obecności: 1) Antoniego Dubois, honorowego profesora przy fakultecie medycznym paryzkim, lat 67 mającego, zamieszkałego w Paryżu przy ulicy Monseigneur le Prince nr. 12; 2) Prospera Meniere, doktora medycyny, profesora przy paryzkim fakultecie medycznym, chirurga przy czwartym dyspensatorjum filantropicznego towarzystwa i dobroczynnego zakładu 11 obwodu miasta, mającego lat 34, mieszkającego w Paryżu przy ulicy Parvo Saint Andre des Arts nr. 12; — którzy byli obecnymi przy rozwiązaniu: 3) Tomasza Roberta Bugeaud, (wyżej stan i charakter jego wymieniony) lat 48, osiadłego w Exideuil, departamentu Dordogne; 4) Karola Franciszka Marchaid Dubreuil, podprefekta obwodu Blaye, lat 38, osiadłego w Blaye; 5) Daniela Theotima Pastoureau, prezydenta trybunału 1szej instaucyi w Blaye, lat 65; 6) Piotra Nadaud, król. adwokata przy tymże trybunale lat 35; 7) Wilhelma Bellon, prezydenta sądu handlowego, adjunkta burmistrza w Blaye, lat 65; 8) Karola Bordes, komendanta gwardyi narodowej w Blaye, lat 48; 9) Piotra Kamila Delord, szefa batalijonu i komendanta placu w Blay, lat 52; 10) Klaudyjusza Oliviera Dufresne, komisarza cywilnego rządu w cytadelli Blaye, lat 40; 11) Jana Chrzciciela Regniera, sądowniego pokoju kantonu Blaye, członka jeneralnej rady departamentu Girondy, lat 67; 12) Achilla Saint-Arnaud, oficera od służby generała Bugeaud, lat 34, mieszkającego zwykle w Paryżu.

Którzy to świadkowie i zeznający wraz z nami niniejszy dokument po przeczytaniu podpisali. W spisie urodzonych podpisali: Deneux; A. Dubois, P. Meniere, D. M. P. Bugeaud, marszałek polny, Marchand Dubreuil,

podprefekt, Pastoureau, Nadaud, Bellon, Bordes; Delord; Regnier; O Dufresne A de Saint Arneaud i Merlet, burmistrz.

Messenger donosi: Mówią o niezwłoczném utworzeniu sześciu wielkich korpusów wojska pod nazwiskiem: wojsko północne, wschodnie, nad brzegami morza śródziemnego, pirenajskie, nad Girondą i nad brzegami oceanu; marszałek Clauzel, wezwany został dzisiejszego poranka do marszałka Soult, dla udzielenia swoich idei względem tego planu.

Dzienniki piemontkie nic nie namieniają o spisku zapowiedzianym w dz. *Franc. Nouvelle*. *Courier de l'Isere* mówi zaś pod d. 9. maja. Donoszą nam, że rząd sardyński odkrył spisek, który był rozgalezony w kilku pułkach wojska piemontkiego. Zapewniają, że część podoficerów ujęto sobie. W Turynie i Genui aresztowano wiele osób; zdaje się, że tu było ognisko główne spiskowych.

Okręt rządowy Luxor pod poręcznikiem Verninac, w towarzystwie statku parowego Sphinx, zawiąnął w dniu 11. maja do Toulonu z obeliskiem z Tebów. Te obadwa okręty odplynęły z Alexandryi w d. 1. kwietnia; przybiły do brzegów na różnych punktach Archipelagu, a w końcu do wyspy Korfu, z tamtąd odplynęły w d. 2. maja. Luxor odplynie do Cherbourg, z kąd starać się będą, sprowadzić obelisk do Paryża.

Królestwo Sardyńskie.

O zatargach rządu sardyńskiego z dejem turetańskim, namienionych w pismach publicznych, donosi list z Genui z d. 21. kwietnia. Już przed kilką miesiącami doznał sardyński jenerałny konsul obelgi, podczas posłuchania u deja, które miał względem zaszyłych nieporozumień, a nawet dej dopuścił się względem króla sardyńskiego i jego bandery wyrażen padto nieprzyzwoitych, aby je można przytoczyć. Na pierwsze wezwanie o zadosyćuczynienie odpowiedział dej w sposobie niezaspokajającym. Z tego powodu uzbrojono eskadrę z większej części siły morskiej sardyńskiej dla uzyskania satysfakcyi. Przed kilką dniami powrócił jeden bryg tej eskadry, z wiadomością, że dej odmawia zadosyćuczynienia, poczem posłano jeszcze wezoraż 16 łodzi kanonierskich i kilka brygów z żołnierzami artyleryi. Eskadra zebrała się pod Malta, gdzie jak słyhać połączony się z nią eskadra neapolitańska. Mówią o wyprawie 16000 ludzi wojska lądowego, lecz nie widać do tego przygotowania. Dej zebrał 12000 Arabów, którzy rozłożyli się około zamku Goeletta. Marynarka sardyńska składa się z

6 wielkich fregat o 56 do 65 działach, 3 małych fregat, 3 korwet i kilka brygów, galer i łodzi kanonierskich i. t. d. Wszystkie te okręty, według zdania angielskich oficerów, bardzo są pięknie zbudowane i dobrze uzbrojone.»

Szwajcaryja.

Bawiący w kantonie Solothurn Polacy, w liczbie blisko 30, opuścili takowy w d. 1. maja i udali się do Wangen w kantonie Berny; tu zostali oddaleni, a przybywszy znowu do Solothurn, udzielili odebrany rozkaz radzie stanu, która po trzech godzinném poradzeniu się postanowiła, iż obstaje za dawniejszém postanowieniem oddalenia Polaków z kantonu, i że nie może onym dać wsparcia pieniężnego. Rada stanu Frejburga, do której się bawiący w Seignelegier Polacy udali o schronienie i wsparcie pieniężne miała onym za odpowiedź przestać 400 f. Rząd kantonu Uri w odpowiedzi na okólnik kantonu rządzącego, dotyczący się Polaków, oświadczył, że ta sprawa dla swojego znaczenia i skutków nie może być jedynie za sprawę kantonu uważana i dla tego żąda po kantonie rządzącym, iżby stany berneńskie właściwymi krokami zniewoliły Polaków do powrotu do Francyi.

Belgijum.

Do Ostendy przybył w dniu 11. maja wieczorem lord Durham na pokładzie statku parowego i pojechał natychmiast dalej, aby zastał króla Leopolda w Brügge.

Niemcy.

W Augsburgu pojmała policyja w dniu 18. maja trzech francuzkich St. Simonistów, przybyłych z Württemberg, i odprowadziła ich znowu do Ulm. Mieli brody, czerwone czapki i znany fantastyczny ubiór.

Grecyja.

Namieniony już wydany przez rejencyją wyrok o monecie jest treści następującej. Nowy systemat monety przyjmuje za podstawę i jedność monetę srebrną, pod nazwą drachmy, złożoną z dziewięciu części czystego srebra, a z jednej części miedzi. Drachma dzieli się na sto części monety miedzianej, pod nazwą lepta. Oprócz tego są pentadrachmy (5 drachm zawierające) midrachmy (półdrachmy) i czwarta część drachmy. Monety miedziane dzielą się znowu na dilepty, pentalepty i dekalepty. Dalej będą bite monety złote z wartości 20 i 40 drachm. Monety złote i srebrne mają na jednej stronie popiersie króla z napisem: «Otto król Grecyi» a na dru-

sięj stronie herb państwa, wartość monety i liczbę roku. Dotychczasowe monety będą wybrane i za nowe wymienione. Wszystkie zagraniczne rodzaje monet nie mają obiegu, oprócz następujących, które jeszcze skarb tymczasowie przyjmuje: Frank po 1 drachmie 41 lept., pięć franków 5 11 20 franków w zlocie 22. drachm 33 lept.; nowe luidory 26, 54; talar Maryi Teresy i inne austrijskie i bawarskie talary 5. 78. austrijski luidor 38. 88., austrijskie i bawarskie dukaty są 6; holenderskie dukaty 13:

zbożowych w owych krajach spodziewać się odmiiany. Po otworzeniu żeglugi tegorocznej puszczono z tąd na morze dopiero około 1100 łasztów z których 800 łasztów do Anglii, reszta do Hollandyi na spekulacyją poszła. To samo dzieje się i z żytem; lubo mało mamy go w zapasie, nie można przedsięwziąć niemi spekulacyi za granicę. Za świeżo dostawiona krajowe (pruskie) płacą po 205 do 210, 120 funtowe po 220 zł. pr. za łaszt 60 szefl. Żyto polskie z Galicyi, bardzo piękne i ważne — i to tylko na transito — (ponieważ na zużycie wewnątrz kraju należy zapłacić cła po 30 zł. pr. od łasztu) nie znalazło dotąd kupca hurtownika; żądano za nie po 220 zł. pr. za łaszt, lecz nie podawano jeszcze takiej ceny, którąby przyjąć można, i potrzeba się obawiać, żeby cena jeszcze niżej nie spadła, gdyby chciano sprzedać je prędko. Mówią, że część zgodzono po 190 zł. pr. za łaszt na dostawę. Wczoraj przedano 50 łasztów żyta galicyjskiego po 190 zł. pr. — Ceny innych gatunków są: łaszt jęczmienia po 120, 130 do 140 zł. pr., Owes 90 do 100 zł. pr. grochu 180, 200 do 240 zł. pr. O handlu drzewem i wyrobami z niego wciąż jeszcze nie mogę nic donieść nowego; ciągle jeszcze nie przybywają znaczne dostawy, któreby wszakże dobry znalazły odbyć, ponieważ zapasy tutejsze zupełnie są wypróżnione.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Z korespondencyj prywatnych.)

Lwów. Na targu tygodniowym w poniedziałek dnia 27. maja było 279 wołów. Płacono za jednego wołu po 74 do 80 zr. w. w.; z tych jeden mógł wydać mięsa 13 1/2 do 15, łoju 1 1/2 do 1 3/4 kamieni.

Buczacz d. 23. maja. Kilka partyj szumówki zakupiono tu temi czasy, garniec po 40 kr. w. w. i więcej jeszcze szukano. Uważają się tu powszechnie, że zasiewy źle wyglądają. Za zboże płacą teraz: korzec pszenicy po 4 do 4 1/2 zr. żyta po 4 do 4 1/3 zr. hreczki po 3 1/3 zr. w. w.

Gdańsk. Mamy wiadomości wprost z Gdańska z d. 16. b. m. które mało co pomyślnego o tęcznych obrótach handlowych i dla naszego do tego miasta handlu donoszą. Dostawiono już Sanem i Bugiem zboża, lecz nie wielką ilość, ponieważ większa część galarów dla braku wody stanąć musiała. Oprócz małej ilości zakupionego zboża po niskich cenach, nikt je za granicę nie chce kupować. Przystawiona z miast bliższych Wisły pszenica jest podła i wilgotna, a zatem do sypania zaraz na okręty nie sposobna, trudno więc sprzedać 120 do 128. f. nawet po 220 do 285. zł. pr. łaszt 60 szeflowy, podług koloru i wagi. Właściciele, lepszej polskiej i starej pszenicy wstrzymują się jeszcze ze sprzedażą, z tém wszystkiem czasem tylko trafia się kupiec na dobrą, wysoko pstrokatą 130 do 132. f. po 320 do 360 zł. pr. za łaszt. Dopiero po żniwach tegorocznych w Anglii, Francyi i t. d. pokaże się, jaki obrot weźmie na przyszłość handel zbożem; teraz bowiem nie można jeszcze żadnej w prawach

Handl potażem wciąż jeszcze leży odłożeni. Tutejsi właściciele zapasów tego artykułu czynają wysyłać go z tąd do Belgijum i Hollandyi jedynie dla tego, aby wypróżnić magazyny, i właśnie dla tego nie ma nadziei, aby nowe dostawy zyskały tu dobrą cenę, którą teraz imiennie tylko podać można najwyżej na 20 tal. pr. za szafunt, za dobry towar, z 10 od 100 rabatu i tyleż gutgewichtu, (a zatem z 19 od 100 potrącenia).

Sprostowanie. — W przeszłym numerze gaz. D. na stronicy 1, w przedziałce 2, w artykule: Kraków, w wierszu 10, miasto: ozimina, czytaj: jarzyna; na str. 374, w przed. 2, wier. ostatnim, miasto: tylko jako zawierzelniony, czytaj: nie jako zawierzelniony; na str. 378, w przedz. 1, wierszu 14 z dołu, miasto 30, czytaj: 300.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Der Barbier von Sevilla*, wielka komiczna opera w 2 aktach.
Teatr polski. — Jutro: *Szkalmiierzanki*; opera w 3 aktach.